

POLGÁR VÁROS POLGÁRMESTERE RÉSZÉRE

Javaslat

**„Barankovics István (1906-1974) újságíró és kereszténydemokrata
politikus főtéri szobra”
települési értéktárba történő felvételére**

Készítette:

Olajos Istvánné

Olajos Istvánné
.....

Polgár, 2016. szeptember 22.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Olajos Istvánné

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Olajos Istvánné
Levelezési cím: 4090 Polgár, Bocskai utca 11/A
Telefonszám: 06 52 573 110
E-mail cím: iolajos@freemail.hu

II. A HELYI ÉRTÉK ADATAI

1. A helyi érték megnevezése:

Barankovics István (1906-1974) újságíró, kereszténydemokrata politikus főtéri szobra

2. A helyi érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

kulturális örökség

3. A helyi érték fellelhetőségének helye: Polgár, Barankovics tér

4. Értéktár megnevezése, amelybe a helyi érték felvételét kezdeményezik

települési

5. A helyi érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Barankovics István szobra (kő-bronz szoborkompozíció) Győrfi Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása. A városközpont rekonstrukcióját követően került sor a szobor felállítására és ünnepélyes átadására 2013. október 6-án. A fényezett kőlapon elhelyezett szobor mérete 230 cm magasságú. A talapzattól természetes szakítású sziklaként indul, s válik bronzalakká.

A szobrászművész műleírásában így fogalmazta meg koncepcióját: "Az elhivatott újságíró, keresztény gondolkodót hitelesen megjelenítő, emberi és politikai erényeit hangsúlyozó de mégis emberközeli marad, lelki erőt, tartást sugárzó-közvetítő művet kívánok létrehozni."

Az alkotó, munkája során az alapkonceptiót megtartva, továbbgondolva módosította a szobor megformálását. Az "álló szónokot szimbolizáló figura" helyett a beszédét befejező politikust, embert formázta meg számunkra, aki leeresztett kezében a Hazánk című újsággal - mely politikai programjának hirdetője volt - a tér középpontjából az egykor volt szülőház és a templom irányába tekint. Ezen ábrázolás kifejezi a 25 évre emigrációba kényszerülő, szülőföldjétől, hazájától elszakított ember tragikus sorsát is.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Barankovics István városunk szülötte. Emberi alakja- csakúgy, mint tanító szüleié, négy testvéreé- még élményszerűen él Polgár legidősebb lakóinak emlékezetében. A leszármazottakkal többen élő kapcsolatot ápolnak.

A városvezetés is erősíti a helyi önkormányzatoknak fontos szerepet szánó politikus emlékét: A Képviselő-testület 1996. december 20-i KT határozatával- 5 évvel a New York-i sírban nyugvó ember hamvainak magyar földre helyezése előtt- a város főterét Barankovics Istvánról nevezte el. 1997-ben emléktáblát helyezett el az akkor még álló szülőházon. Az emléktábla napjainkban a teret lezáró kőfal jobb oldalán, a szülőház helyén található. Újratemetésén, a Fiumei úti temetőben 2001. december 13-án, 20 fő képviselte a városlakókat, templomunkban ezen a napon engesztelő szentmisét tartottak Barankovics István és felesége Stern Livia üdvösségéért.

Az emléképolás, értékőrzés folyamatában kiemelkedő szerep jut a főtéren 2013-ban felállított szobornak:

Az elmúlt negyedszázadban az emberről és politikusról összegyűjtött és folyton bővülő dokumentumok segítségével mi, mai városlakók is megismerhetjük nevelődés történetét, emberi és politikai gondolkodását - a modern magyar kereszténydemokrácia törekvéseinek, eszméinek kimunkálóját, az emigrációban készült interjúrészekben a rendszerező elmét, publicisztikájában, közéleti megszólalásaiban, nyolc országgyűlési beszédében a „politikai líra” hangjain is szólni tudó szónokot, képviselőt, akit „aktív politikai szereplőként” és száműzöttként is „mély demokratikus elkötelezettség, szociális érzékenység és a keresztény társadalmi tanítás talaján álló szilárd elvhűség jellemzett.”

Lehetőséget kapunk, hogy a szobor közvetítette üzenet és az emberről nyert tudás birtokában rálássunk közeli és távolabbi történelmünkre, átélhessük a velünk élő történelem és egy küzdelmeiben is következetes, értékeiben szilárd, közülünk kinövő emberi sors megismerésének élményét, tanulságait.

7. A helyi értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája:

- Műleírás Barankovics István portrészobrához (2010) a szobor látványterve (2010) elhelyezési vázlat (2010)- Készítette: Győrfi István szobrászművész. (Másolat: 1911. ápr. 21-én Polgár Város Polgármesteri Hivatalának pecsétjével hitelesítve)
- A Képző-és Iparművészeti Lektorátus szakvéleménye a szobor helyének kijelölésében (Ügyiratszám: Hszle/38/20/2010)
- Polgár város Önkormányzatának honlapja: www.polgar.hu, A& KOM Rendezvényszervező és Szolgáltató Bt. www.polgaritv.hu <http://www.polgaritv.hu/2013-adasok/2013-szeptember-oktober/23599/> (szoboravatás)
- A Polgár Társ helyi újság 1996. november-decemberi, 1997. januári, 2002 januári, 2013 októberi és novemberi számai
- A Városi könyvtárban megtalálható könyvek jegyzéke:
 1. Kovács K. Zoltán és Rosdy Pál (szerk.) (1996):” Az élen jártak” Kereszténydemokrácia Magyarországon (1944-1949). Budapest, Barankovics István Alapítvány
 2. Dr. Barankovics István családi levelei az emigrációból Nagykállóba. (2000). Nyíregyháza, Salga Miklós
 3. Barankovics István: (2002): Demokrácia, egyház, szabadság. Budapest, Szent István Társulat, Az Apostoli Szentszék Könyvkiadója
 4. Mészáros István (2005): Mindszenty és Barankovics: Adalékok a „keresztény párt”problematikájához. Budapest, Eötvös József Könyvkiadó
 5. Az élő hagyomány: Barankovics István és a magyarországi kereszténydemokrácia öröksége .(2007) Barankovics Alapítvány- Gondolat
- A Barankovics Alapítvány honlapja: www.barankovics.hu
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Barankovics_Istv%C3%A1n
- https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Istv%C3%A1n_Barankovics

8. A helyi érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt helyi érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat